

סיור מיוחד

בשיתוף

בעקבות סוד הישרדותם של האנוסים בספרד ובפורטוגל בהדרכת גיורא ברק

לנוסעים שלום,
אתם מוזמנים לסמינר מטייל מיוחד במינו בספרד ובפורטוגל, במטרה ללמוד על היהודים, לחוות לפענח יחד, את מציאות חייהם ותולדות אנוסי ספרד ופורטוגל.
אנו נתמקד במרכז יהודי ייחודי בין קהילות ישראל בתולדות הגלות, בעל הישגים תרבותיים ללא תקדים, מחד, וגורל אכזרי של המרות דת באונס וגירוש מאידך. בסוף המאה ה-15 היה חצי-האי האיברי ריק מיהודים. אך, האמנם?
במסלולנו הלא-שגרתי סיורים בטולידו, קורדובה, סביליה, גרנדה, קסרס, ארבאס, ליסבון, בלמונטה, פורטו וקואימברה.
הרצאות בערבים עם המדריך גיורא ברק - מומחה ליהודי ספרד ופורטוגל, -מפגשים עם אישים בולטים בספרד ובפורטוגל, חלקם מצאצאי האנוסים, מפגש עם שגריר ישראל בספרד/פורטוגל, סיורים מוסיקליים ועוד.

טיסות

TK 785 17MAY TLV-IST 09:50 12:05
TK1859 17MAY IST-MAD 13:10 16:45
TK1756 26MAY LIS-IST 11:30 18:05
TK 790 26MAY IST-TLV 21:15 23:30

יום 1- ג' 17/5/16-מדריד-טולידו-Madrid- Toledo

לאחר עצירת ביניים ננחת במדריד בירתה הזוהרת של ספרד שנבחרה ע"י המלך פיליפ השני עקב מיקומה במרכז ספרד, ושמאז מות פרנקו התפתחה מעיר עגומה לבירת הבילויים של ספרד.
נמשיך לטולידו -ירושלים אשר הייתה בספרד. בלילה הראשון נתכנס לדיון ראשוני בהיסטוריה של חצי-האי האיברי ובמיוחד בזה של ספרד, שרוב תולדותיה במלחמות, הסיבות לכך, ואיך הצליחו היהודים להשתמש ביתרונות היחסיים שהיו להם להפיק תועלת מהמצב.

ארוחת ערב ולינה בטולידו
****x 4 Hotel Alfonso /או דומה.

יום 2 - ד' 18/5/16-טולידו-קורדובה Toledo- Cordoba

נתחיל את הבוקר בטולידו. נצפה אל העיר מנקודת תצפית כאשר **נהר הטחו** זורם לרגלנו. טולידו הייתה מרכז לחיים-בצוותא של בני שלוש הדתות, אך לימים נחתמו בה גם **תקנות "טוהר-הדם"** כנגד האנוסים ב-1449.

נטייל בכיכר **זודוקובר** ובסמטאות העיר העתיקה. נעף מבט על הקתדרלה היפהפייה של העיר, ונבקר בבית-כנסת עתיק שבנה **שמואל הלוי אבולעפיה**, שהוסב אחרי גירוש-ספרד לכנסיית "**אל-טרנזיטו**", ולכן השתמר כה יפה. נבקר גם במוזיאון היהודי ובו כלי-יודאיקה בקומתו השנייה. כמו-כן נבקר בבית-הכנסת שהפך לכנסיית "**סנטה-מריה-דלה-בלנקה**". נתרשם מהאדריכלות העדינה והמיוחדת.

ייתכן מפגש עם הכומר אברהם, מקים את האחוזה לקירוב ביו יהודים ונוצרים. נדרים מטולדו לאנדלוסיה, לקורדובה, עירו של הרמב"ם. בדרך נעבור באזור "**לה-מנצ'ה**", שם פעל "הגיבור הספרותי **דון-קישוט** במלחמותיו נגד תחנות-הרוח בדרכנו נראה אמנם תחנות-רוח, אך הן מודרניות. ספרד ידועה בעולם בהספק החשמל הנקי שהיא מפיקה מהרוחות (ואת זכרו מעלים כאן במיוחד.

נגיע לקורדובה שהייתה לפני כאלף שנה בירת **החליפות האומיית**, מרכז תרבות בינלאומי, אחת הערים הגדולות, היפות והחשובות בעולם. בדרך של גוזמה כתבו עליה חייו מיליון תושבים. היא יושבת בלב אנדלוסיה, לרגלי רכס סירה מורנה ובליבה זורם הנהר **גואדאלכביר**. קורדובה היא גם ערש" תור הזהב" של התרבות היהודית-אנדלוסית. בחצר הכליף שימשו חצרנים יהודיים, ובסביבתה פעלו גדולי המשוררים, הפייטנים, הבלשנים, ההוגים, פרשני מקרא והלכה ואנשי מדע. **ארוחת ערב ולינה בקורדובה.**

לאחר ארוחת ערב נצפה במופע פלמנקו מקורי
Hotel Hesperia 4** /או דומה.**

יום 3 - ה' 19/5/16-קורדובה-גרנדה Cordoba- Granada

עם בוקר נבקר ב"**מסקיטה**" אחד המבנים המופלאים בעולם - המסגד שהיה הגדול בעולם שתקרתו נשענת על יותר מ-**800**-עמודים, ושהוסב אחרי הכיבוש הנוצרי לקתדרלה. נבקר ברובע היהודי, בפסל הרמב"ם, בכיכר יהודה הלוי ובקסה ספרד, מוזיאון המציג תערוכה על דמותו של הרמב"ם הצעיר, תערוכה על מסמכים מקוריים של האינקויזיציה ותערוכה על הפזורה הספרדית. צוות "קסה ספרד" ינעם לנו בסדנא של מוסיקה יהודית-ספרדית.

אחר הצהרים ניסע מזרחה ל**גרנדה**, "**רימון ספרד**", שהייתה בירת הנסיכות המוסלמית האחרונה ששרדה בספרד, לרגלי הרי **הסיירה-נבדה**, כשבראשה ארמון אלהמברה היחיד והמייוחד. עליה נאמר "**מהו הנורא מכל? להיות עיוור בגרנדה!**" בעיר זו שנקראה במאה ה-11 בכינוי הגנאי "**גרנדה של היהודים**", עלה לגדולה ופעל שמואל הנגיד, דמות אינטלקטואלית ופוליטית וצבאית-שילוב יחידאי בתולדות הגלות.

עם ההגעה לעיר נבקר בשוק המרכזי ובקתדרלה, אם תהיה פתוחה, בה קבורים ה"**מלכים הקתולים**", **פרדיננד ואיזבל**. בערב נסייר ברובע **אלביסין** הצועני, ממנו נשקיף על ארמון "**אלהמברה**" המואר.

ארוחת ערב ולינה בגרנדה.
Hotel Carmen 4** /או דומה**

יום 4 ו' - 20/5/16-גרנדה-סביליה Granada- Sevilla

בבוקר נבקר ביצירה האדריכלית המפוארת והמפורסמת - ה"**אלהמברה**" שהיה מקום מושבם של שליטי גרנדה. נסייר בין האולמות והחצרות הפנימיות. היופי והשלווה לא יטשטשו את העובדה שבארמון זה נחתם צו הגירוש ליהודי ספרד, מיד אחרי כיבוש העיר מידי המוסלמים, ב **31-במרץ 1492**.

בהיותנו ב"חדר השגרירים" נדמיין את שני ראשי הקהילה, **יצחק אברבנאל ואברהם סניור**, כורעים על ברכיהם בפני המלכים הישובים על כיסאותיהם ומבקשים, לשווא, לבטל את רוע הגזרה. אחר-כך נצא אל גני **החנרליפה**, גנים אנדלוסים המאופיינים בצמחיה מצלה, בריכות-מים ומזרקות ללא-סוף. שיא השלווה, שהיוו את ארמון-הקיץ של השולטנים.

בצהרים נצא לעבר **סביליה**.

בדרכנו נשוחח על האינקויזיציה הספרדית. על מה היה הזעם?

סביליה המקסימה, גם היא על גדת הנהר, מהווה מעין תיאטרון פתוח יום-יומי לתושביה השמחים. נבקר ברובע **סנטה-קרוז** שהיה הרובע היהודי וכיום הוא רובע אמנותי-ציורי, ובקתדראלה הענקית. מי שירצה יוכל לטפס לראש ה"חירלדה", מגדל התצפית שהיה מינרט מוסלמי, שבנו ה"מואחידון" במאה ה-12 לתצפית על העיר. בקתדרלה המהווה את המבנה הגותי הגדול בעולם, נמצאים שרידיו של **קולומבוס**, מגלה אמריקה, שהיכוח אם היה ממוצא יהודי עדיין לא נפתר. נבקר גם בעיר העתיקה וסמטאותיה, נצפה על בית-העירייה ונטייל במדרחוב ההומה.

ארוחת ערב ולינה בסביליה

4** Hotel Fernando / או דומה**

יום 5-שבת' 21/5/16 - סביליה-מרוואו-קסטלו דה וידה-קוביליה Sevilla-Marvao-Castelo de Vida-Covilha

היום נחצה את הגבול ל**פורטוגל**. רבים ממגורשי ספרד פנו מערבה אל פורטוגל והתיישבו קרוב לגבול בתקווה שגזרת הגירוש תבוטל, כפי שקרה בעבר בצרפת, ויוכלו לחזור מהר לבתיהם.

בדרכנו נגיע לעיירה **מרבאו**. נעפיל אל המבצר השגיאה החולש עליה.

נמשיך אל העיירה **קאשטלו דה וידה**, נבקר ברובע היהודי העתיק ובבית הכנסת שבמרכזו. בית כנסת זה התפרסם כאשר חנך אותו מחדש נשיא פורטוגל, **אלפונסו סוארש**, בנוכחות שגרירת ישראל, **קולט אביטל**, והתנצל בשם העם הפורטוגלי בפני העם היהודי על כל הסבל שנגרם ליהודים בפורטוגל.

בסיומנו ברובע היהודי נבקר בבתיים שהשתמרו ובהם ההסוואות השונות שעשו האנוסים כדי שיאמינו כי הם באמת נוצרים. כמו כן נבקר במוזיאון היהודי שנבנה במקום של בית הכנסת.

יקבל אותנו ראש העיר לשעבר, צאצא של אנוסים, מר קרולינו טפדיז'ו.

נמשיך צפונה אל **רכס הכוכב**, "סיירה ד'אשטרלה", רכס ההרים הגבוה בפורטוגל היבשתית.

בערב נספר על דונה גרציה נשיא, כדמות אנוסית, ונפרט אודות דמותה המיוחדת.

ארוחת ערב ולינה במלון על צלע ההר הסמוך לקוביליה.

4** Hotel Serra da Estrela / או דומה**

יום 6 - א' 22/5/16 - קוביליה - מונסנטו-בלמונטה-פורטו - Covilha- Monsanto- Belmonte- Porto

בבוקר ניסע מזרחה לעבר הגבול עם ספרד. נגיע לאחד המקומות המופלאים בפורטוגל - **מונסנטו**, כפר שכולו בנוי בתוך, בין ומתחת סלעי-ענק שנוצרו לפני מיליוני שנים. נסייר בין סמטאותיו היפות.

נגיע אל העיירה **בלמונטה** המכונה "בירת האנוסים". בדרך

נשמע את סיפורו של המהנדס היהודי הצעיר שמואל

שווארץ שגילה לפני כמאה שנים את קהילת האנוסים

הייחודית, שהתקיימה ושרדה כאן עד היום. נבקר במוזיאון

היהודי המרשים המספר את סיפורם של האנוסים

ומנהגייהם, עליהם שמרו בסתר במשך מאות שנים.
אחרי הצהרים נעשה דרכנו ישירות אל פורטו, העיר השנייה בגודלה בפורטוגל.
ארוחת ערב ולינה בפורטו.
Hotel Tryp Expo 4**** / או דומה

יום 7-ב' - 23/5/16 - פורטו-אווירו-בוסקו-קואימברה - Porto- Aveiro- Busaco-

Coimbra

נתחיל את ביקורנו בתחנת רכבת שהיתה מנזר בעברה, במנזר המפואר לזכרו של פרנסישקוש הקדוש ונשוט מתחת לגשרים המחברים בין שני חלקי העיר. נבקר ונטעם מיין ה"פורט" המפורסם העשוי מענבים הגדלים לאורך עמקי נהר הדואורו המגיע מספרד. נבקר בבית הכנסת של פורטו, אשר מציג בתוכו מוזיאון על דמותו של הקפיטן בארוש באשטו - הדרייפוס הפורטוגלי. אחרי הצהרים נצא דרומה. נעצור לשעה קלה בעיר אווירו - שהייתה המקור העיקרי למלח בימי הביניים. אווירו - ה"וונציה של פורטוגל".

נמשיך אל אחד היערות המפורסמים באירופה - יער בוסקו. היער שהתחיל כיער טבעי, התרחב והתפשט במינים שונים שהביאו אליו הספנים פורטוגלים מרחבי העולם. נמשיך אל העיר קואימברה, העיר החמישית בגודלה בפורטוגל ושהייתה בירת פורטוגל לפני ליסבון. נצפה במופע פאדו, מוסיקת נשמה פורטוגלית.

ארוחת ערב ולינה בקוימברה
Hotel Tivoli 4**** / או דומה

יום 8-ג' 24/5/16 -קואימברה-ליסבון Coimbra- Lisbon

נתחיל את ביקורנו בקואימברה בספריה המפוארת של האוניברסיטה המפורסמת, שממנה נשקף נהר המונדגו המקיף את העיר.

נרד במורד הגבעה עליה ניצבת האוניברסיטה, דרך הקתדרלה העתיקה, אל מרכז העיר.

בדרכנו נספר על תולדות אנוסי פורטוגל בעידן הגילויים וההתפשטות של פורטוגל, אורחותיהם כנוצרים-חדשים, והשפעתם על העולם כולו.

נמשיך לליסבון, בירת פורטוגל. ליסבון הנאוה! הוקמה עוד על-ידי הפיניקים במפרץ הטבעי והשקט שיוצר נהר הטז'ו לפני יציאתו לאוקיינוס. גם היא בנויה, כרומא, על 7 גבעות וביניהן בקעה שקטה.

בדרך נעבור דרך סינטרה וקבו דה רוקה-הנק' המערבית ביותר באירופה.

בערב מפגש עם שגרירת ישראל בפורטוגל או עם הגב 'מירים אסור -חוקרת יהדות פורטוגל.

ארוחת ערב ולינה בליסבון.

Hotel Lutecia Smart Design 4**** / או דומה

יום 9-ד' -25/5/16- ליסבון

נתחיל בכיכר רוסיי המחודשת נראה את פסלו של המלך פדרו ה-4 במקום בו עומד הפסל היו טכסי ה"אוטו-דה-פה", המדורות בהן העלו על המוקד את קורבנות האינקוויזיציה. בקצהו הצפוני- בניין התיאטרון הלאומי שנבנה על חורבות בניין האינקוויזיציה. נספר לכם על ההליכים הממושכים שהביאו להקמת האינקוויזיציה בפורטוגל.

נסייר רגלית בסמטאות רובע אלפמה שהיה הרובע היהודי העתיק ובו המשיכו להתגורר ה "נוצרים-חדשים" גם לאחר המרת-דתם בכפייה .

נמשיך אל "מצבת המגלים", מצבת הזיכרון למגלי העולם הפורטוגלים שתרמה ממשלת דרום-אפריקה

במלאת 500 שנים למות הנסיך "הנריקה הספן". את דמותו נראה, ניצבת לפני כולם ומבטו נחוש לכיוון דרום. ארוחת ערב ולינה בליסבון.

יום 10 - ה' 26/5/16 - ליסבון - ת"א Lisbon- Tel Aviv

הבוקר נצא לשדה התעופה לטיסה חזרה לארץ.

עלות הסיור

עבור 20 משתתפים: עלות לאדם בחדר זוגי - €1875

עבור 25 משתתפים: עלות לאדם בחדר זוגי - €1795

עבור 30 משתתפים: עלות לאדם בחדר זוגי - €1720

תוספת לחדר יחיד - €285

תנאי תשלום:

מקדמה על סכום של €300 עבור הבטחת המקום והטיסה יש להעביר עד ה. 10/03/16 את יתרת הסכום ניתן לשלם לא יאוחר מהתאריך 10/04/16 בשני תשלומים ללא ריבית או ביותר עם ריבית של 2%

תנאים כללים

סיור משולב בספרד ופורטוגל היהודית: 10 ימים / 9 לילות. טיסות עם חברת טורקיש. מדריך ישראלי - גיורא ברק המתמחה ביעדים. הדרכה מקומית-מורי דרך מקומיים כנדרש בחוק. כניסות לכל האתרים המצוינים בתכנית. לינה בבתי מלון בדרגת תיירות טובה. כלכלה על בסיס חצי פנסיון. אוטובוס צמוד וממוזג לאורך כל הסיור. תשר לנותני השירותים בחו"ל. מפגשים לפי המצוין בתכנית. סיור מוסיקלי בכפר. מפגש הכנה במכון לחקר יהדות ספרד והאנוסים בהשתתפות פרופ' אברהם גרוס ומדריך הקבוצה גיורא ברק.

למידע אודות המכון לחקר יהדות ספרד והאנוסים

<http://www.netanya.ac.il/ResearchCen/IntInstitute/Pages/About.aspx>

לפרטים נוספים -

לאה נצר Sefarad@ofakim.co.il

052-3595950 03-7610658

03-7610685-ארז קורן- Erezk@ofakim.co.il